

Cultureel

Erfgoed

voor

Iedereen

Deelgenoten gezocht

Cultureel Erfgoed voor Iedereen

Op de Utrechtse Heuvelrug is heel veel cultureel erfgoed te vinden. In de loop van de geschiedenis ontstonden er landgoederen en buitenplaatsen. Alle met hun eigen, soms roemruchte, verhalen. Plekken die inmiddels van karakter en bestemming zijn veranderd en plekken die onverminderd bewoond worden door de nazaten van de familie die het landgoed stichtte.

Floor Ziegler, Stadmaker, dorpmaker en tegenwoordig ook gebiedsmaker is daartoe neergestreken op Landgoed Zonheuvel om samen met Wim Oolbekkink programmadirecteur van Stichting SBI invulling te geven aan het project Cultureel erfgoed voor iedereen. Floor schreef, samen met Teun Gautier, het boek 'Een Wereld van Gemeenschappen' waar aan de hand van tal van inspirerende voorbeelden wordt uitgelegd hoe een samenleving horizontaal en op basis van gelijkwaardigheid en partnerschap kan worden georganiseerd. Maar ook hoe het enorme vermogen van de samenleving concreet benut kan worden bij de grote maatschappelijke opgaven, ook bij het erfgoed en de natuur. Niet door 'participatie' maar door werkelijk te luisteren naar bewoners en hen aan te spreken en te betrekken op hun drijfveren, en in alle fasen van het proces.

In het proces Cultureel Erfgoed voor Iedereen gaan Floor en Wim graag de buurmannen en buurvrouwen van de erfgoedplekken rond landgoed Zonheuvel ontmoeten en verbinden. Denk daarbij aan de eigenaren die soms al generaties op het landgoed wonen, maar ook aan terreinbeherende organisaties (TBO's) als Utrechts Landschap en Staatsbosbeheer. En, niet in de laatste plaats, het AZC in Leersum dat gevestigd is op de plek waar voorheen het revalidatiecentrum de Hoogstraat was gevestigd en daarvoor het buitenverblijf van toenmalig minister-president Colijn.

Verbeelding in Actie: Het Verbeeldingslab

Met een rondtrekkend Verbeeldingslab dat gebouwd gaat worden met hout van de Heuvelrug door nieuwkomers en mensen die al langer in de Heuvelrug wonen, willen zij de komende jaren eigenaren laten ervaren hoe de omgeving betrokken kan worden bij landgoederen, passend bij de plek, historie, behoeften en wensen. Vanaf het moment dat het Verbeeldingslab op een landgoed is gearriveerd zal er in deze zogenaamde 'tussenruimte' een gemeenschap worden gevormd door mensen uit de omgeving. Vanuit individuele interesses, lokale thema's, mogelijkheden van de plek, behoeften van de eigenaren en maatschappelijke opgaven zal er een mini-wereld of mini-polder ontstaan op het landgoed, als voorbeeld van wat het zou kunnen worden in het groot.

In de 'tussenruimte' is veel meer mogelijk omdat het tijdelijk is, mensen creatief en in mogelijkheden gaan denken, de verbeeldingskracht ruimte krijgt en betrokkenen eigenaarschap kunnen gaan ervaren bij de plek waar ze aan bijdragen, waar zij onderdeel van een gemeenschap zijn geworden. Verbonden door iets wat zij gemeen hebben. Er ontstaan wellicht mogelijkheden die men eerder niet voor mogelijk hield. Op het ene landgoed ontstaat misschien een mini tiny house, op de andere een culturele zondag, op weer een ander een project rond water, een waterspeeltuin. Zo gaan wij organisch maar ook duurzaam de omgeving betrekken bij erfgoed. Want als het Verbeeldingslab doorreist, zal de gemeenschap blijven. Zo werkt dat met werkelijk eigenaarschap en aangesproken zijn op intrinsieke drijfveren. Dan blijft men graag betrokken.

We gaan de eigenaren van de landgoederen waar de karavaan langs trekt ook regelmatig verbinden zodat zij kunnen leren van elkaars ervaringen rond het Verbeeldingslab en de programmering ook onderling met elkaar kunnen afstemmen. Tenslotte leren we de eigenaren op een andere manier naar de omgeving te kijken, naar de bewoners en het vermogen van de samenleving te benutten. Voorbij de standaard manier van vrijwilligers op te roepen voor het onderhoud van de natuur, rondleidingen te geven, in een landwinkel te staan. Bovendien laten we ze ervaren dat de (financiële) waarde van het betrekken van deze omgeving uiteindelijk veel groter kan zijn dan alleen verhuur voor congressen of bruiloften en partijen. Als 'iedereen' een beetje eigenaar is van een landgoed dan zorgt dit collectief niet alleen dat het meer gedragen wordt maar ook dat het goedkoper, efficiënter en passender benut wordt.

Kenmerkend voor Floor zijn haar zogenaamde Omgevingswandelingen waarin ze contact legt met wie er op haar pad komt. Met een ontwapenende nieuwsgierigheid naar de ander is ze in staat om heel snel serieus in gesprek te raken met toevallige voorbijgangers. Over waar mensen trots op zijn, wat ze missen, wat ze zelf willen en kunnen bijdragen, wat hun hobby's zijn en in dit proces ook hoe zij zouden willen bijdragen aan een landgoed vanuit hun drijfveren. Van deze Omgevingswandeling op de Heuvelrug maakte zij samen met Wim een podcast. Deze podcast kan oa de landgoedeigenaren inspireren hoe zij ook zelf met mensen uit de omgeving in gesprek kunnen gaan en kunnen betrekken

Voor de realisatie van dit project zijn we mede afhankelijk van subsidie. Wilt u deelgenoot zijn in ons project?

Floor Ziegler en Wim Oolbekkink

De opstart van het project Erfgoed voor Iedereen wordt al mede mogelijk gemaakt met funding van de provincie Utrecht. De lokale gemeenten en fondsen zullen ook gevraagd worden om een financiële bijdrage te doen voor het vervolg.

FASE 1

januari - september 2024

- Omgevingswandeling langs buitenplaatsen in gesprek met bewoners
- Podcast van deze gesprekken en interview Floor en Wim
- 20 juni Kasteellezing met 20 eigenaren van buitenplaatsen uit de omgeving die we gaan inspireren en betrekken
- netwerk opbouwen en uitbreiden

FASE 2

september - december 2024

bouw verbeeldingslab met vrijwilligers (nieuwkomers AZC en bewoners UH)

- Pilot project op een van de landgoederen rond Landgoed Zonheuvel. We vormen een kleine gemeenschap vanuit de omgeving bij dit landgoed en laten ervaren en zien wat dit op kan leveren
- Start opbouwen van netwerk van mensen uit de omgeving die willen helpen bij de bouw van het Verbeeldingslab
- Bouw Verbeeldingslab

FASE 3

september 2024 - 2027

- Karavaan, Verbeeldingslab trekt rond: transportkosten, opbouw/afbouw
- Budget programmering op de plekken, betrekken creatieven/kunstenaars
- Kwartiermakers
- Communicatie
- Bijeenkomsten landgoedeigenaren om van elkaar te leren
- Netwerk vormen en betrekken rond het Verbeeldingslab vanuit vele werelden, maatschappelijke (provinciale) vraagstukken, te kunnen leren van deze vorm van 'Landgoederen voor Iedereen' creëren.

FASE 4

voorjaar 2025

Feest van de Verbeelding tijdens het feest van de Verbeelding wordt het mobiele lab gepresenteerd in combinatie met de programmering voor het jaar 2025.

Buren waar we al contact mee hebben

1. Huis te Maarn Maarn
2. Landgoed Stameren Doorn
3. Landgoed Soria Moria Doorn
4. Landgoed Maarsbergen Maarsbergen
5. Landgoed de Lanen Doorn
6. Landgoed t' Stort Maarn
7. Landgoed Zuylestein Leersum
8. Buitenplaats Doornveld, Doorn
9. Bartimeus(fonds) Doorn
10. AZC Leersum
11. Kaap Doorn conferentiecentrum
12. Rietveldhuis Doorn
13. Utrechts particulier grondbezit
14. Nationaal Park UH
15. Regionaal bureau toerisme
16. Natuur en milieu federatie Utrecht
17. Meer Bomen Nu, bomenhub Landgoed Zonheuvel
18. Utrechts Landschap
19. Landschap Erfgoed Utrecht
20. Stichting Kastelen Buitenplaatsen Landgoederen

